

Kutatási jelentés

a Baradla-barlang (kataszteri száma: 5430-1)

2021. évi régészeti kutatásáról

Készítette: MKBT-TöRéSz
2022

Barlang neve: **Baradla-barlang**

Kataszteri szám: **5430-1**

A kutatási engedély jogosultja: **Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat**

Kutatási engedély kibocsátója, száma: **Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, 775-1/2021**

Kutatási engedély lejárat: **2024. december 31.**

Jelentés időszaka: **2021. május 31. – 2021. december 31.**

Kutatásvezető: **Holl Balázs** (Kutatásvezetői engedély száma: 068; 1014 Budapest, Tárnok u. 5.)

Kutatásvezető helyettes: **Kraus Sándor** (Kutatásvezetői engedély száma: 012; 1039 Budapest, Sinkovits u. 30.)

A barlang vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor: **112 m**

A barlang vertikális kiterjedése a jelentési időszak végén: **112 m**

A jelentést összeállította: **Holl Balázs**

A Baradla barlang régészeti kutatásának célja a régészeti leletek és jelenségek dokumentálása, valamint barlangföldtani megfigyelések és klímamérések.

Az év közben kézhez kapott kutatási engedély alapján a 2021-es évben megkezdtük a Baradla-barlang régészeti dokumentálásának új alapra helyezését.

A hosszú ideje, társintézményekkel (Magyar Nemzeti Múzeum, ELTE Régészettudományi Intézet) folytatott kutatások dokumentációját mindig körülményes volt a barlangban pontosan térképre szerkeszteni. Szunyogh Gábor térképének digitális (eredeti) változatát tableten használva a barlangban lehetőség van a jelenségeket pontosan és részletesen bejelölni. Ugyan akkor a jelzések, számozások módja még mindig komoly keveredési lehetőséget rejt magában. Ennek a módszerét finomítottuk az év során. A készülő dokumentációk feldolgozása, véglegesítése folyamatban van.

A barlangföldtani megfigyelések és klímamérések ugyan ez idő alatt Kraus Sándor vizsgálataival tovább folytak, ezek eredményéről Ő külön beszámol (csatoltan ehhez a jelentéshez).

Az év során három alkalommal volt dokumentációs tevékenység a barlangban:

2021 augusztus 28-29: dokumentációs lehetőségek és technikák helyszíni megbeszélése, 3D fotózás
NyÁA, SzA, HB, MA

2021 december 10-12: hőmérséklet mérés, dokumentációs (rajz) fixpontok kitzúzése, befúrása és bemérése, térkép kiegészítés, dokumentációs próba
NyÁA, SzA, KS, SzE, HB

2021 december 27-30: dokumentációs tábor Pázmányos régészek, doktoranduszok és hallgatók bevonásával

Főbb kutatási helyszínek:

Pince:

A bejárat melletti kis kamra hátsó fala a bejárat omladékletjtő majdnem függőleges metszete. Ismert volt, hogy ebben régészeti leletek találhatóak. Ennek a metszetnek a megtisztítása és dokumentálása történt többféle módszerrel: leírás, rajz, fotó 3D fotómodell. A dokumentáció illesztéséhez ideiglenes mérési pontokat helyeztünk ki és mértünk be. A rajzok feldolgozása folyamatban van.

Kémény:

A bejárat terem alsó része a törmelék lejtő után egy bolygatott, de régészetileg nem dokumentált felszín. Ennek rajzolásához első lépésként fix mérési pontokat telepítettünk és ezeket bemértük. A fixpontok létesítését egyeztetttük a barlang térképezését végző csapattal (SzG, SzZ) és a felügyeleti szervekkel. A pontok koordinátáit átadtuk a térképezéshez.

A pontok közé kihúzott mérőszalag segítségével megrajzoltuk a terem aljzatának jelenlegi állapotát. A rajzok feldolgozása folyamatban van.

Lejtakna (Vitla pálya) becsatlakozása:

A két oldalt felhalmozott törmelékben sajnos nem találtunk eredeti régészeti réteget.

Palmira-romjai:

A kőtömbök között újabb és újabb régészeti leleteket fedezünk fel. Ezek dokumentálása folyamatosan halad de nagy a lemaradás. Jelenleg próbáljuk egyáltalán számba venni a jelenségeket. Csak fotók készültek.

Róka-ág:

Az újonnan létesített járda kettévág egy cseppköves felszínt. A viszonylag vastag cseppkő rétegek között régészeti kultúrrétegek figyelhetők meg. Ezeknek a metszeteknek a megtisztítása és dokumentálása történt

többféle módszerrel: leírás, rajz, fotó 3D fotómodell. A dokumentáció illesztéséhez ideiglenes mérési pontokat helyeztünk ki és mértünk be. A rajzok feldolgozása folyamatban van.

Fekete-terem:

A teremben két helyen figyelhető meg régészeti jelenségek metszete. Ezeknek a metszeteknek a dokumentálása történt többféle módszerrel: leírás, rajz, fotó. A dokumentáció illesztéséhez ideiglenes mérési pontokat helyeztünk ki és mértünk be. A rajzok feldolgozása folyamatban van.

Hangverseny-terem:

A teremben egy helyen figyelhető meg régészeti jelenségek metszete. Ezeknek a metszeteknek a dokumentálása történt többféle módszerrel: leírás, rajz, fotó. A dokumentáció illesztéséhez ideiglenes mérési pontokat helyeztünk ki és mértünk be. A rajzok feldolgozása folyamatban van.

Fő-ág

A Csónakázó-tó mentén sok helyen találtunk régi gyertyatartó agyag galacsinokat. Ezek térképre jelölése folytatódott.

2022.02.10

Holl Balázs
kutatásvezető

Kraus Sándor

Beszámoló a
Baradla-barlangban 2021 évben
végzett földtani megfigyelésekről

Kutatási eng. száma: ANPI/775-1/2021

A vizsgálódás célja az üregrendszer **barlangföldtani jelenségeinek** megismerése. A részletes térkép segítségével a megfigyelések helye pontosan megadható, ami később egyes összefüggések megállapítását is lehetővé teheti. Néhány üregképző-alakító folyamat szorosan összefügg a barlang légáramlásával, hőháztartásával. A **hőmérséklet** függőleges különbségei, változásai sokéves adatsorokkal vizsgálhatók.

.....

Az idei év is csak részletekben volt használható a vírusveszély miatt. A 2019 óta végzett, átlagosan havonta történő **hőmérséklet**-vizsgálatokat a lehetőségeknek megfelelően végeztem. Sajnos, a Fekete-termi kötélcsiga megszorult, ezért itt a javítás elvégzéséig ismét szünetelt a mérés. A mérési eredményeket **MELLÉKELEM**.

Az idegenforgalmi világítás kikapcsolása után észrevehető, hogy a barlang egyes szakaszain **ködfoltok** vannak. A felszínről beáramló levegő lehűlése során eléri a harmatpontot, ahol a vízpára már kicsapódik. Ez jól jelzi, hogy meddig jutott be a nyári meleg. Télen a becsorgó hideg miatt a bentről jövő, melegebb levegőből lehet ködképződés, de ez nyilván a járatok felső részén történik, lentre csak -- esetleg -- ködszítálás formájában hullhatnak a szemcsék. Ahol a járat főtéje alacsony, ott azért lent is látható. A járdák **száradása** jól jelzi a becsorgó, hideg levegő hatását, annak távolságát.

A mérés mellett a túraútvonal mentén látható dolgokat is nézegettem. Néhány érdekes vagy fontos(nak vélt) forma, kiválás helyét a térképre is bejelölve leírtam, fotóztam. Ezekből most a Tó melletti lapok anyagát tartom érdemesnek bemutatni (07--12. lapok) **MELLÉKLET**. Az Aggteleki **rövidtúra útvonalát 2019-ben** részletesen leírtam, átadtam a NP számára. A további útvonalról a Tó végétől a Münnich-tárhoig terjedő rész több lapja elkészült, ezt 2022 évben szeretném befejezni, majd a további szakaszokat bejárni.

A barlangi nézelődés közben néhány számomra új jelenséggel, formával is találkoztam. Ezekről leírást, fotót, majd hosszabb-rövidebb elmélkedést készítettem. Néhányuk további vizsgálatot igényel, amit remélhetőleg tudok majd végezni. Legnagyobb "gond" a megfelelően türelmes és ráérős útitársak szervezése, mert a belsőbb részekre nem szívesen megyek egyedül.

.....

Mellékletek: megfigyelések a Tó melletti szakaszon,
megfigyelési pontok térképei (8 lap)
megfigyelések (többségének) fényképe
hőmérsékleti adatok ábrái
matatási napló (3 lap)